

บรรณานุกรม

- กนกพรรณ ดันวิมรัตน์. (2553). *ภาระการพิสูจน์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลในคดีสิ่งแวดล้อม*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2535). “*สถานการณ์สิ่งแวดล้อม ปี2534-2535*”. เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ครั้งที่ 3, วันที่ 31ตุลาคม-1 พฤศจิกายน 2535
- เกื้อเมธา ฤกษ์พรพิพัฒน์. (2550). *การวิเคราะห์กระบวนการนโยบายสาธารณะในการแก้ไขปัญหามลพิษจากกิจการเหมืองแร่:กรณีศึกษาการปนเปื้อนของสารตะกั่วบริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่างจังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- แจ่มชัย ชูดีวงศ์. (2541). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ.
- _____. (2551). *กฎหมายลักษณะพยาน* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ.
- เข้าถึงได้จาก: <http://www.greenpeace.org/seasia/th/news/20>, <http://www.bhopal.net/>. [2554, 18 มิถุนายน].
- คมวัชร เอียงอ่อง. (2551). การดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมในประเทศอเมริกา. *วารสารยุติธรรมปริทัศน์*, 2 (5),
- คำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการดำเนินคดีสิ่งแวดล้อม
- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 724/2490
- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 275/2538
- คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค7 คดีหมายเลขดำที่ สวพ. 97/2550 คดีหมายเลขแดงที่ 3426/2550 .

คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ คดีหมายเลขแดงที่ 3426/2552.

คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค 7 คดีหมายเลขดำที่ สวพ.97/2550 คดีหมายเลขแดงที่ 3426/2550
ระหว่างนายกำธร ศรีสุวรรณมาลา กับพวก โจทก์ กับ บริษัท ตะกั่วคอนเซนเตรทส์
(ประเทศไทย) จำกัด กับพวกจำเลย.

คำสั่งศาลฎีกาที่ 30/2547 เรื่อง ตั้งแผนกคดีสิ่งแวดล้อม (ภายใน) ในศาลฎีกาและกำหนดประเภทคดี
ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของแผนกคดีสิ่งแวดล้อม (ภายใน) ในศาลฎีกา.

โครงการนิติธรรมสิ่งแวดล้อม. (2551). *นิติธรรมชาติ ความเรียงและบทสัมภาษณ์ว่าด้วยคดีสิ่งแวดล้อม*
เล่ม 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

จรัญ ภัคศิธนากุล. (2553). *กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนัก
อบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

_____. *บทคัดพยานบอกเล่าในกฎหมายไทย. วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์, 6(3).*

จี๊ด เศรษฐบุตร. (2523). *หลักกฎหมายแพ่งลักษณะละเมิด* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์.

ชนาทร จิตติเดโช. (2551). ภาระการพิสูจน์ในกรณี “ข้อสันนิษฐานตามข้อเท็จจริง”. *อุลพาห, 55 (2).*

ชวลิต โสภณวัต. (2524). กฎหมายลักษณะพยานของไทยเป็นกฎหมายในระบบกล่าวหาจริงหรือ.
อุลพาห, 28 (6),

ชวัลگانต์ เกราะแก้ว. (2552). *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนในคดี*
สิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

คนัยยศ ศรีลัมพ์. (2525). *“ค่าทดแทนในกรณีสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ”*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนารักษ์ เนาวรัตน์. (2551). การดำเนินคดีแบบกลุ่ม. *วารสารยุติธรรมปริทัศน์*, 3 (1),

ธานี เกศวพิทักษ์. (2551). *กฎหมายวิธีพิจารณาความคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความคดีผู้บริโภค* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ยูเนี่ยน อุดรธานีไวโอเร็ต.

ธานี สิงหนาท. (2554). *คำอธิบายพยานหลักฐานคดีแพ่งและคดีอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร พิมพ์ครั้งที่ 9.

บุษรานี หงษาคำ. (2549). *ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินคดีแพ่งโดยผู้แทนกลุ่มผู้ต้องเสียหาย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ปัญญาพร โกศลกิตติวงศ์. (2541). *ความรับผิดทางแพ่งของผู้ก่อมลพิษในคดีสิ่งแวดล้อม*. วิทยานิพนธ์-นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประกอบ สีนะเปสนันท์. (2550). การพิจารณาความคดีสิ่งแวดล้อมของประเทศญี่ปุ่น. *วารสารยุติธรรมปริทัศน์*, 1 (6),

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประพจน์ คล้ายสุบรรณ. (2550). แนวคิด ทฤษฎี และหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดีสิ่งแวดล้อม. *วารสารวิชาการปกครอง*, 2 (7).

_____. (2547). *คดีปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม*. เอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมโครงการพัฒนาความรู้และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานคดีปกครอง.

ประมูด สุวรรณสร. (2526). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์.

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

พรเพชร วิชิตชลชัย. (2552). *กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักอบรม
ศึกษา กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

_____. (2553). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนัก
อบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา..

พนัส ทัศนียานนท์. (2529, กันยายน). “กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ”.
วารสารสิ่งแวดล้อม, 3(2).

พิเชษฐ เมลาณนท์. (2533). *บทบาทของนักกฎหมายในการควบคุมและจัดระเบียบสิ่งแวดล้อม*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา. หน้า 85. อ้างจาก International Commission
of Juristics & Consumers Association of Penang , Development and Human Rights in
South East Asia. Report of a Seminar in Penang December 1981, Penang: ICJ/CAP, 1982,
P 27-30.

ภัทรศักดิ์ วรรณแสง. (2552). *บทบาทของศาลยุติธรรมกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม*. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.bioclaw.com.de/article/41>. [2552, 19 สิงหาคม].

มงคล วุฒินากุล. (2536). *การใช้หลักผู้สร้างปัญหามลพิษเป็นผู้รับภาระในการแก้ปัญหามลพิษ
ทางน้ำจากภาคอุตสาหกรรม*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะ
นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มูลนิธิโลกสีเขียว. (2537). *“ผลกระทบจากการผลิตพลังงานถ่านหินกรณีแม่เมาะ*. หนังสือชุด
โครงการสีเขียวแร่ธาตุและพลังงาน. ม.ป.ท..

มัทยา จารุพันธ์. (2553). *“เอกสารประกอบการศึกษาวิชากฎหมายเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม”*. คณะ
นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รชฎ บุญสินสุข. (2545). *การดำเนินคดีแบบกลุ่มในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์และซีวิลลอว์*. ม.ป.ท..

ลาชิด ไชยอนงค์. (2550). การพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ของศาลฎีฎีฎีฎี. *วารสารยุติธรรม* *ปริทัศน์*, 1 (5),

วาสนา หงส์เจริญ. (2551). การดำเนินคดีผู้บริโภคนในศาลยุติธรรม: ศึกษาเฉพาะเรื่องภาระการพิสูจน์. งานเอกสารวิชาการส่วนบุคคล วิทยาลัยการยุติธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

_____. (2551). *การดำเนินคดีผู้บริโภคนในศาลยุติธรรม: ศึกษาเฉพาะเรื่องภาระการพิสูจน์*. งานเอกสารวิชาการส่วนบุคคล วิทยาลัยการยุติธรรม. สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

วินัย เรืองศรี. (2550). *ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมในศาลยุติธรรม* โครงการผลักดันนโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม. สถาบันวิจัยรพีพัฒนศักดิ์ สำนักงานยุติธรรม.

_____. *ลักษณะและขอบเขตคดีสิ่งแวดล้อม*. เอกสารประกอบคำบรรยาย.

_____. (2554). *การดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมในศาลยุติธรรม*. โครงการอบรมความรู้ทางด้านวิชาการทนายความอาสา ส.ช.น. ม.ป.ท..

วิเชียร พรหมพันธ์. (2545). *การดำเนินคดีสิ่งแวดล้อมในทางแพ่งเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ* โดยพนักงานอัยการ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิสูตร ตูยานนท์. (2554). *ความรับผิดชอบระหว่างประเทศและระบอบความรับผิดชอบสำหรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์*. เอกสารประกอบการบรรยายในการประชุมระหว่างประเทศ.

วีระ โลจายะ. (2522). *กฎหมายสิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศักดิ์ สมองชาติ. (2551). *คำอธิบายโดยย่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ.

สบโชค สุขารมณ. (2553). *คำแนะนำของประธานศาลฎีกา*. ม.ป.ท..

สุภาภรณ์ มาลัยลอย, สงกรานต์ ป็องบุญจันทร์. (2554). *โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์การรวบรวมคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของไทย*. ม.ป.ท..

สุขุม สุภนิตย์. (2553). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยลักษณะละเมิด* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.

สุนีย์ มัลลิกะมาลัย. (2542). *การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.

_____. (2542). *การบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.

_____. (2539). ทางเลือกหนึ่งในการเยียวยาผู้เสียหายจากปัญหามลพิษ. *คุณภาพ, 1(43)*,

_____ และพงษ์เดช วานิชกิตติกุลและคณะ. (2547). “รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการการศึกษาวิเคราะห์คดีสิ่งแวดล้อมในศาลยุติธรรม.” *สำนักประธานศาลฎีกา ศาลยุติธรรม*.

โสภณ รัตนากร. (2545). *พยาน* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ.

อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์. (2547). *กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

อำนาจ วงศ์บัณฑิต. (2529). “การเปลี่ยนแปลงภาระการพิสูจน์เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของ Common Law ในคดีสภาพแวดล้อมเป็นพิษในแคนาดา”. *วารสารนิติศาสตร์, 16 (3)*,

อำนาจ วงศ์บัณฑิต. (2535). “*มติใหม่กฎหมายสิ่งแวดล้อม 2535 ความรับผิดชอบแห่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535*”. รวมกฎหมายสิ่งแวดล้อม. ม.ป.ท..

อำนาจ วงศ์บัณฑิต. (2550). *กฎหมายสิ่งแวดล้อม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิทยุชน.

โอสถ โกศิน. (2517). *คำอธิบายและเปรียบเทียบกฎหมายไทยและต่างประเทศในเรื่องกฎหมายลักษณะพยาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยเกษม.

Prof. Noriko OKUBO. (2552). แนวโน้มการฟ้องคดีสิ่งแวดล้อมของญี่ปุ่น. *วารสารกฎหมายใหม่*.

Prof. Noriko OKUBO. (2553). การพัฒนาการฟ้องคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมกับบทบาทขององค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐของญี่ปุ่น. *การประชุมทางวิชาการ* เรื่อง “หลักการสำคัญของกฎหมายสิ่งแวดล้อมและมาตรการคุ้มครองทางสิ่งแวดล้อม”.

OECD. (1989). *Economic Instrument for Environmental Protection*. (Paris: OECD Publication), p.27 .
อ้างใน สุณีย์ มัลลิกะมาลย์. (2539). ทางเลือกในการเยียวยาผู้เสียหายจากปัญหามลพิษ. *คุณภาพ*, 43 (1),

OECD. (1975). *The Polluter Pays Principle Definition Analysis Implementation*. (Paris:OECD Publication). Prof. Isogawa Naoyuki University, Japan.